

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRENME AMAÇLI YAZMA ETKİNLİKLERİ HAKKINDA GÖRÜŞLERİ¹

OPINIONS ABOUT WRITING ACTIVITIES FOR LEARNING PURPOSES OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES

Alpaslan AY², Adem BAŞIBÜYÜK³

ÖZET: Bu araştırma sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri hakkındaki düşüncelerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Nitel desende yürütülen bu çalışmada betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcıları, Erzincan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi son sınıfta öğrenim gören 52 öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış ve elde edilen veriler içerik analizi tekniği kullanılarak çözümlenmiştir. Öğretmen adaylarına ilk olarak öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri hakkında bir saatlik bir seminer verilmiş ardından seçmeli bir genel kültür dersinde bu yazma etkinlikleri ile ilgili örnek çalışmalarda bulunulmuştur. İkinci aşamada ise öğretmen adaylarından öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri hakkında görüşleri alınmıştır. Araştırma sonucunda; sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri hakkında yeterli bilgiye sahip olup olmadıklarına, öğrenme ortamlarında yazma etkinliklerine yer verilmesinin bilginin daha anlamlı öğrenilmesine ve öğrenilen bilginin kalıcı olması durumuna yer verilmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri ile hatırlama, iletişim kurma, dili etkili kullanma ve yaratıcılık becerilerinin gelişeceği düşünülmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda; öğretmen adaylarının mesleğe başladıklarında öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini öğrenme ortamlarında kullanacakları düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Sosyal Bilgiler, Yazma, Öğrenme Amaçlı Yazma

ABSTRACT: This research was carried out in order to determine social studies teacher candidates' thoughts about writing activities for learning purpose. Descriptive descriptive method was used in this study. Participants of the study consisted of 52 teacher candidates from Erzincan University, Faculty of Education, Social Studies Education in the last grade. Semi-structured interview form was used as data collection tool in the research and the obtained data was analyzed by using content analysis technique. Teacher candidates were first given an hour-long seminar on writing activities for learning purposes, and then in the course of an elective general culture, some examples of these writing activities were made. In the second stage, teacher candidates were asked about their writing activities for learning purposes. As a result of the research; whether social studies teacher candidates have sufficient knowledge about writing activities for learning purposes, learning more about the knowledge of writing activities in learning environments and the fact that learned information is permanent. In addition, teacher candidates are expected to develop recall, communication, language effective use and creativity skills with learning activities for learning purposes. In line with this information; prospective teachers are expected to use their writing activities for learning purposes in their learning environments when they start their profession.

Keywords: Social Studies, Writing, Writing to Learn

1. GİRİŞ

Teknolojinin hızlı bir değişim içerisinde olduğu, bilginin ise sürekli arttığı günümüzde, bilgi ve teknoloji alanlarında meydana gelen değişim ve gelişmelerden etkilenmiş olan eğitim, hızlı bir gelişme içerisine girmiştir. Eğitim alanında meydana gelen bu değişimler, eğitimcilerin

¹ Bu makale Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu'nda (2016) kabul edilen özet bildirinin genişletilmiş halidir.

² Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, alpaslanay@gmail.com.

³ Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, abbuyuk@gmail.com.

ve araştırmacıların bakış açılarını etkilemiş, onları farklı ve ilginç olanı araştırmaya yönlendirmiştir.⁴

Bu arayışlar neticesinde araştırmacılar bilim eğitiminde kullanılan ve bilimsel yazmanın yapılarını öne çıkaran ifadelerden uzaklaşıp, öğrencilerin düzeylerine uygun, anlamlı olan ve yaratıcı özelliği içinde barındıran yazma tekniklerinin kullanılmasının gerekliliğini vurgulamışlardır.⁵

Bilgi, öğrenciler için bir kitapta yazılı olan veya öğretmenin derste anlatmış olduğu bilgilerden çok farklı bir hale gelmiştir. Bunun nedeni ise bilginin statik olmayıp sürekli kendini yenilemesinde, değişiminde yatmaktadır. Günümüz eğitim sisteminde kitaptan okunan ve sonrasında ise öğretmenin okunan bu bilgiyi öğrenciye anlatması yerine, öğrencinin o bilgiye ulaşması, bilgiyi araştırıp bulması, gerekirse bir araştırmacı gibi araştırma ve inceleme yapıp bilgiyi yorumlaması aranan bir özellik haline gelmiştir.⁶

Bilim dünyasında meydana gelen değişmelere ve gelişmelere ayak uyduracak bireylerin yetiştirilebilmesi için de eğitim alanında birçok farklı yöntemler geliştirilmiştir. Eğitim alanında bireyi ön plana çıkaran gelişmeler, geleneksel öğretim yöntemlerinin yerine çağdaş öğretim yöntemlerinin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Çağdaş öğretim yöntemleriyle birlikte bilgi ve bilme süreciyle ilgili düşünme sistemi değişim ve dönüşüme uğramış, bilgiyi bilmekten öte bilgiye ulaşma ve ulaşılan bu bilgiyi kullanma becerileri ön plana çıkmış ve daha fazla önem kazanmıştır.⁷

Bunun sonucunda ezbere ve hazırcılığa dayanan bilgi yerine, bireylerin ulaştıkları bilgiyi analiz ederek, eleştirel anlamda gözden geçirerek bilgiye ulaşabilecek, öğrenciyi merkeze koyan öğretim yöntemleri ortaya önem kazanmıştır. Geliştirilen bu yeni yöntemlerle birlikte eğitim alanında daha iyi ve verimli bir sistemine ulaşmak mümkün olacaktır.⁸

Modern dünyanın kabul ettiği birey, kendisine aktarılan bilgileri kabul eden ya da verilen bilgileri ezberleyen, kendisinin bir öğretmen ya da başka bir kişi tarafından yönlendirilmesini bekleyen birey değil, bilgiye kendisinin ulaşacağı, ulaştığı bilgiyi kendisinin üretmesinin ve yorumlamasının istendiği, öğretim etkinliklerine bizzat kendisinin katılmasının hedeflendiği bireydir.⁹

Ülkemizde yapılan çalışmalar ile beraber son yıllarda eğitim programlarında önemli gelişmeler meydana gelmiştir. Örneğin Türkiye de bu anlamda Sosyal Bilgiler programları da yapılandırıcı (oluşturmacı) öğrenme anlayışına dayalı olarak oluşturulmuştur. 2005 yılında 4. ve 5. sınıflarda, 2006 yılında 6. sınıflarda, 2007 yılında ise 7. sınıflarda bu yaklaşım uygulanmaya konulmuştur. Buradan hareketle 4. sınıftan başlayarak 7. sınıfın sonuna kadar devam eden sosyal bilgiler derslerinde yapılandırıcı ekol dikkate alınmıştır. Bu anlayış öğrenciyi merkeze alan, öğretmenin ise rehber konumunda olduğu bir anlayıştır.¹⁰

⁴ Mustafa Uzoğlu, "Öğrenme Amaçlı Yazma Aktivitelerinin Kullanımının İlköğretim Seviyesinde Kuvvet ve Madde Ünitesini Öğrenmeye Etkisinin Araştırılması", Erzurum, Atatürk Üniversitesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2010.

⁵ Murat Günel, Bilişsel Süreç ve İlk Öğretim Bilim Eğitiminde Öğrenme Aracı Olarak Yazma. İlköğretim Online, Online: <http://ilkogretim-online.org.tr>, 8 (1), 2009, 200-21.

⁶ Erdiñ Bahadır, "İlköğretim 8. Sınıf "Maddenin Halleri Ve Isı Ünitesi'nin Öğretiminde İşbirlikli Öğrenme Temelli Bilimsel Mektupların Kullanılmasının Öğrencilerin Tutum, Başarı Ve Bilimsel-Okuryazarlıklarına Etkisinin İncelenmesi", Erzincan, Erzincan Üniversitesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2011.

⁷ Hüseyin Çalışkan, "Eğitimcilerin Araştırmaya Dayalı Öğrenme Yaklaşımıyla İlgili Algıları." *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 2008, 153-170.

⁸ Hakan Akçay, B. Başak Özyurt ve Behiye Bezir Akçay, "Çoklu Yazma Etkinliklerinin Fen ve Teknoloji Dersi Öğretiminde Kullanılmasının Öğrenci Başarısı ve Kavram Öğrenmeye Yetkisi." *Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:9, S:2, 2014. 15-31.

⁹ Ali Yıldırım ve Hasan Şimşek, "Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Teknikleri." Ankara, Seçkin Yayınevi, 1999.

Sosyal bilgiler öğretim programı içerik, etkinlik ve değerlendirme açısından öğrenciyi merkeze alan bir öğretimin yapılmasını hedeflemektedir. Bunun gereği olarak programın ana unsurunu yapılandırmacı (oluşturmacı) anlayış oluşturmaktadır. Önceki programlarda var olan hedef davranış ifadelerinin yerini yapılandırmacı yaklaşım ile beraber kazanımlar ifadesi almıştır. Programı uygulayan öğretmenler kazanımların daha çok öğrencilerin yaşadıkları çevreye uyumlu, öğrenci seviyesine uygun, öğrenmeye yönelten özellikte olduğunu düşünmektedirler. Sosyal bilgiler öğretim programı öğrencinin başarısının yanında yapılandırmacı anlayışın bir neticesi olarak öğrencinin öğrenim süreci içerisindeki gelişimini de değerlendirmek istemektedir.¹¹

Her öğrencinin farklı olduğu, bilginin ise hazır alınmadığı günümüz dünyasında, farklı öğrenme yöntem ve tekniklerinin kullanılması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Eğitim öğretim çalışmalarının yapılandırmacı anlayışa göre sürdürülmesi ve öğrenciler arasındaki farkın göz önünde bulundurulması programın verimliliği açısından önemlidir. Bu sebeple öğrencilerin bireysel özellikleri ve farklılıkları göz önüne alınarak hazırlanan çoklu yazma etkinliklerinin amacı her öğrencinin öğrenme ortamına katılımını sağlamak bunun sonucunda öğrencilerde kalıcı öğrenmeyi gerçekleştirmek hedeflenmiştir.¹²

Ayrıca çeşitli problemlerden yola çıkarak bilgiyi pasif bir şekilde ele alıp ezberleyen öğrenci profili yerine, düşünen, fikir üreten, eleştiren, ürettiği fikirleri başkaları ile tartışan, fikirlerini özgürce ifade edebilen bireylerin yetiştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.¹³

İhtiyaç duyulan bireylerin yetiştirilmesinde geleneksel yaklaşımlar yetersiz kalmış, ihtiyaçlara cevap veremeyen geleneksel yaklaşımlar yerini çağdaş yaklaşımlara bırakmıştır. Bu çağdaş yaklaşımların içerisinde “Öğrenme Amaçlı Yazma” etkinlikleri de bulunmaktadır.¹⁴

Sosyal Bilgiler programında öğrencilere kazandırılması hedeflenen becerilerden biri de yazma becerisidir. Öğrencilerin bu beceriyi kazanabilmesi ders içerisinde ve ders dışında düzenlenecek çeşitli yazma etkinlikleriyle mümkün olacaktır. Bu amaçla Sosyal bilgiler derslerinde kullanılacak yazma etkinliklerinden birisi de öğrenme amaçlı yazma etkinlikleridir. Bu yazma etkinlikleri, öğrencilerin yazma becerilerinin gelişmesine katkıda bulunduğu gibi öğrencilerin bilişsel ve iletişim becerilerinin gelişmesine de etki etmektedir.¹⁵

Öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri sosyal bilgiler dersinde etkili öğrenmeyi teşvik etmesi açısından önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı; sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri hakkında görüşlerini belirlemektir. Bu durumdan hareketle araştırmanın amacı aşağıdaki problem cümlesine ve alt problemlere yanıt aramaktır:

- Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri hakkında görüşleri nelerdir?

¹⁰ Hasan Hüseyin Dilaver ve Betül Akyürek Tay, “Sosyal Bilgilerde Yapılandırmacılık.” Tay, B. ve Öcal, A. (edt.), Özel Öğretim Yöntemleriyle Sosyal Bilgiler Öğretimi, 100-125, Ankara, Pegem A Yayıncılık, 2011.

¹¹ Hakkı Yazıcı ve M. Kürşat Koca, “Sosyal Bilgiler Öğretim Programı.” Tay, B. ve Öcal, A. (edt.), Özel Öğretim Yöntemleriyle Sosyal Bilgiler Öğretimi, 20-39, Ankara, Pegem A Yayıncılık, 2011.

¹² Akçay, H., Özyurt, B. B. ve Akçay, B.B., 15-31.

¹³ Temel Çalık ve Feridun Sezgin, “Küreselleşme, Bilgi Toplumu ve Eğitim.” *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(1), 2005, 55-66.

¹⁴ Dilek Erduran Avcı ve Tolga Akçay, “Fen ve Teknoloji Dersinde Yazma Etkinlikleri Üzerine Öğretmen Görüşleri.” *Türk Fen Eğitim Dergisi*, Yıl: 10, S: 2, Haziran 2013. 48-65.

¹⁵ Canan Karaçağal ve Ayten Kiriş Avaroğulları, “Sosyal Bilgiler derslerinde öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri kullanımının öğrenci akademik başarısına etkisi” *International Journal of Innovative Research in Education*, 4(2), 2017, 54-59.

Öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinlikleri ile ilgili;

- Öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinliklerini daha önce biliyor muydunuz?
- Lisans eğitimi süresince öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinliklerini yaptınız mı?
- Öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinliklerinin sosyal bilgiler derslerinde kullanımının gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?
- Öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinliklerinin sosyal bilgiler derslerinde faydalı olacağını düşünüyor musunuz?
- Öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinliklerinin olumlu yönleri nelerdir?
- Öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinliklerinin olumsuz yönleri nelerdir?
- Öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinlikleri sosyal bilgiler dersinde ders içi etkinlik olarak mı yoksa ders dışı (ödev) olarak mı uygulanmalıdır?
- Öğretmenlik mesleğiniz boyunca öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinliklerini kullanmayı düşünüyor musunuz?

2.YÖNTEM

Araştırma Yöntemi

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Nitel özellik taşıyan bu araştırmada görüşme tekniği kullanılmış ve veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış mülakat formu kullanılmıştır. Mülakatlardan elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Erzincan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi, son sınıf öğrencisi 52 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının 30'u erkek, 22 ise kız öğretmen adaydır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak sosyal bilgiler öğretiminde öğrenme amaçlı yazma etkinliklerine yönelik yazılı mülakat formu kullanılmıştır. Araştırmacı ve iki uzman tarafından hazırlanan mülakat formu 8 açık uçlu sorudan oluşmaktadır. İlk aşamada hazırlanan sorular 10 öğretmen adayına uygulanmış ve alınan dönütler neticesinde gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra sorulara son hali verilmiştir. Yarı yapılandırılmış sorulardan oluşan mülakatlar soruları katılımcıların isteği dikkate alınarak öğretmen adaylarına yazılı olarak verilmiştir. Öğretmen adayları bir ders saati süresinde bu soruları cevaplandırmışlardır.

Araştırma Süreci

Araştırma sürecinde sosyal bilgiler öğretmenliği okuyan son sınıf öğrencilerine araştırmacı tarafından öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri konulu 60 dakikalık bir seminer verilmiştir. Bu seminerin ardından öğretmen adaylarına seçmeli bir genel kültür dersi kapsamında öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinliklerinden birkaç etkinlik (mektup, hikâye, broşür) uygulaması yaptırılmıştır. Etkinliklerden sonra öğretmen adaylarına öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri hakkındaki görüşlerini içeren yarı yapılandırılmış görüşme soruları yazılı olarak verilmiştir.

Verilerin Analizi

Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinlikleri hakkındaki düşüncelerini belirlemek için yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen

veriler içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. İçerik analizi tekniği, sözlü ve yazılı bir metni ya da sembolü rakamlar aracılığı ile analiz ederek bu rakamlar üzerinden yorum yapma tekniğidir.¹⁶ Görüşmelerden elde edilen yazılı veriler üzerine gerekli kodlamalar yapılmış ve bu kodlama işlemi birkaç kez tekrar edilmiştir. Kodlama işleminden elde edilen veriler benzer kategorilerde toplanarak frekans ve yüzdeleri hesaplanmıştır.

3.BULGULAR

1. Öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinliklerini daha önce biliyor muydunuz?

Bu bölümde sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini bilip bilmediklerine yönelik ifadeler yer verilmiştir. Bu alt probleme ait bulgular tablo 1’de sunulmuştur. Araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının çoğunluğunun öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini hakkında bilgi sahibi olduğu görülmektedir. 29 öğretmen adayı öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini daha önceden bildiklerini ifade etmişlerdir. 23 öğretmen adayı ise bu yazma etkinliklerini bilmediklerini ifade etmişlerdir.

Tablo 1: Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinlikleri Hakkında Bilgi

Tema	Kod	F
Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinlikleri Hakkında Bilgi	Evet	29
	Hayır	23

Ö1: *Yazma etkinliklerini daha önceden biliyordum ancak öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini hiç duymadım.*

Ö2: *Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini daha önceden biliyordum. Lisede birkaç defa bu etkinliklerden uygulama imkânım olmuştu.*

2. Lisans eğitimi süresince öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinliklerini yaptınız mı?

Sosyal Bilgiler öğretmen adayları ile yapılan görüşmede “Lisans eğitimi süresince öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinliklerini yaptınız mı?” sorusuna verdikleri cevaplar analiz edilerek buradan elde edilen bulgular tablo 2’de verilmiştir. Öğretmen adaylarının tamamı lisans eğitimi süresince öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri uygulaması yapmadıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 2: Lisans eğitiminde Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinlikleri

Tema	Kod	F
Lisans Eğitimi Sürecinde Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinlikleri	Hayır	52
	Evet	0

Ö1: *Hayır. Lisans eğitimim boyunca bu tür bir etkinlik yapmadık.*

Ö2: *Lisans döneminde öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri ile ilgili herhangi bir uygulama yapmadık.*

3. Öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinliklerinin Sosyal Bilgiler derslerinde kullanımının gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?

Öğretmen adayları ile yapılan görüşmede “Öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinliklerinin Sosyal Bilgiler derslerinde kullanımının gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplar analiz edilerek elde edilen bulgular tablo 3’te verilmiştir. Tablo 3’e göre 13

¹⁶ Çavuş Şahin, “Verilerin Analizi”, R. Kınal, (Edt), *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Ankara, 2013, s. 191.

öğretmen adayı öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini sosyal bilgiler dersinde kesinlikle gerekli görürken 32 aday bu etkinliklerin gerekli olduğunu ve 7 aday ise bu etkinliklerin kısmen gerekli olduğu görüşünü belirtmişlerdir.

Tablo 3: Sosyal Bilgiler Derslerinde Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinlikleri

Tema	Kod	F
Sosyal Bilgiler Derslerinde Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinlikleri	Gerekli	32
	Kesinlikle Gerekli	13
	Kısmen Gerekli	7
	Gerekli Değil	0

Ö1: Evet gerekli olduğunu düşünüyorum. Çünkü öğrencilerin bireysel farklılıkları var. Bu durumda öğrenmeye etki eder. Öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri ile daha rahat öğrendiğini ve kendilerini yazma etkinliği sayesinde daha rahat ifade edeceklerini düşünüyorum.

Ö2: Evet kesinlikle gerekli. Nedeni ise yazma etkinlikleri ile öğrenciler duygu ve düşüncelerini çok rahat ifade edebilirler. Ayrıca bu tür etkinliklerin öğrenmeyi daha kalıcı hale getireceğini düşünüyorum.

Ö3: Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin sosyal bilgiler dersi için kısmen gerekli olduğunu düşünüyorum. Çünkü bu tür etkinliklerin her konuya uygun olacağını düşünmüyorum. Bundan dolayı kısmen gerekli olduğunu düşünüyorum.

4. Öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinliklerinin Sosyal Bilgiler derslerinde faydalı olacağını düşünüyor musunuz?

Öğretmen adayları ile yapılan görüşmede öğretmen adaylarının “Öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinliklerinin Sosyal Bilgiler derslerinde faydalı olacağını düşünüyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplar analiz edilerek elde edilen bulgular tablo 4’te verilmiştir. Tablo 4’e göre 30 öğretmen adayı öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini sosyal bilgiler dersi için faydalı görmektedir. 14 öğretmen adayı bu etkinlikleri sosyal bilgiler dersinde kesinlikle faydalı olarak görürken 8 öğretmen adayı ise bu etkinliklerin kısmen faydalı olacağı görüşünü ifade etmişlerdir.

Tablo 4: Sosyal Bilgiler Derslerinde Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Faydası

Tema	Kod	F
Sosyal Bilgiler Derslerinde Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Faydası	Faydalı	30
	Kesinlikle Faydalı	14
	Kısmen Faydalı	8
	Faydalı Değil	0

Ö1: Evet faydalı. Bu tür yazma etkinliklerinin kendini ifade etme becerisini geliştirdiğini düşünüyorum. Yazma etkinlikleri sayesinde derslerde öğrenilen konular bu etkinlikler ile kalıcı hale getiriliyor.

Ö2: Kesinlikle faydalı olduğunu düşünüyorum. Sosyal bilgiler dersini daha verimli hale getirebilmek için öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri iyi bir araç olarak kullanılabilir.

Ö3: Kısmen faydalı olduğunu düşünüyorum. Çünkü sosyal bilgiler ders konuları farklı alanlardan meydana geldiği için her konuda bu etkinlikleri uygulamanın doğru olmayacağını düşünüyorum.

5. Öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinliklerinin olumlu yönleri nelerdir?

Öğretmen adayları ile yapılan görüşmede öğretmen adaylarının “Öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinliklerinin olumlu yönleri nelerdir?” sorusuna verdikleri cevaplar analiz edilerek elde

edilen bulgular tablo 5’te verilmiştir. Tablo 5’e göre 15 öğretmen adayı öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin olumlu yönünün kalıcı öğrenme olduğunu ifade etmiştir. 11 öğretmen adayı bu etkinliklerin olumlu yönünün öğrenmeyi pekiştirme olduğunu, 10 aday yazma etkinliklerinin olumlu yönünün araştırma yapmak olduğunu, 9 aday yazma etkinliklerinin olumlu yönünün aktif katılım olduğunu ve 7 aday ise bu yazma etkinliklerinin olumlu yönünün dili etkili kullanmak ifadelerini kullanmışlardır.

Tablo 5: Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Olumlu Yönleri

Tema	Kod	F
Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Olumlu Yönleri	Kalıcı Öğrenme	15
	Öğrenmeyi Pekiştirme	11
	Araştırma Yapma	10
	Aktif Katılım	9
	Türkçeyi Etkin Kullanma	7

Ö1: Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin Sosyal Bilgiler dersi için olumlu yönü, bu etkinliklerin kalıcı öğrenmeye katkı sağlamasıdır. Bu yazma etkinlikleri bilginin kalıcı olmasını sağlamaktadır.

Ö2: Bu tür yazma etkinliklerinin faydası öğrenilen bilgiyi pekiştirmesidir. Öğrenciler derste öğrendiği bilgiyi bu etkinlikler ile pekiştirme imkânı bulabilir.

Ö3: Öğrenci öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri sayesinde araştırma yapar. Yazacağı bilgileri yazmadan önce konu ile ilgili araştırma yapar daha sonra yazar. Dolayısıyla yazma etkinliği öğrenciyi araştırma yapmaya teşvik eder.

Ö4: Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin öğrenciyi derse karşı daha aktif hale getireceğini ve bu etkinliklerin öğrencide dilbilgisi kurallarını geliştireceğini düşünüyorum. Yazma işlemi sırasında öğrenci dil kurallarına uygun yazmaya çalışacağından dilbilgisi kurallarına dikkat eder.

6. Öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinliklerinin olumsuz yönleri nelerdir?

Öğretmen adayları ile yapılan görüşmede öğretmen adaylarının “Öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinliklerinin olumsuz yönleri nelerdir?” sorusuna verdikleri cevaplar analiz edilerek elde edilen bulgular tablo 6’da verilmiştir. Tablo 6 ‘ya göre 16 öğretmen adayı öğrenme amaçlı yazma etkinliğinin olumsuz yanı olarak zaman olarak görürken 9 öğretmen adayı olumsuz yön olarak sıkıcılık ifadesini kullanmıştır. 10 öğretmen adayı olumsuz yön olarak amacından sapma durumunu belirtirken 5 öğretmen adayı konuya uygunluk durumunu, 6 öğretmen adayı yanlış yazma durumunu, 4 öğretmen adayı uygulama zorluğu durumunu, 2 öğretmen adayı ise yazmanın olumsuz yanının olmadığı durumunu belirtmişlerdir.

Tablo 6: Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Olumsuz Yönleri

Tema	Kod	F
Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Olumsuz Yönleri	Zaman	16
	Sıkıcılık	10
	Amacından Sapma	9
	Yanlış Yazma	6
	Konu Uygunluğu	5
	Uygulama Zorluğu	4
	Olumsuz Yönü Yok	2

Ö1: Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin olumsuz tarafı bana göre zaman sıkıntısıdır. Çünkü yazma etkinlikleri zaman alan bir etkinliktir. Bu durum ders müfredatının aksamasına neden olabilir.

Ö2: Bu tür yazma etkinlikler kalıcı öğrenme açısından önemlidir. Ancak yazma işlemi uzun zaman alırsa ve fazla yapılırsa öğrencilerde sıkıcılığa neden olabilir.

Ö3: Bana göre bu etkinliklerin olumsuz yönü uygulama zorluğudur. Özellikle kalabalık sınıflarda yazma etkinliklerinin uygulaması çok zor olabilir.

Ö4: Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin olumsuz yönünün olacağını düşünmüyorum. Nedeni ise bu etkinlikler planlı yazma etkinlikleridir. Öğrenci yazma işlemini bir yönergeye göre yapıyor.

7. Öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinlikleri Sosyal Bilgiler dersinde ders içi etkinlik olarak mı yoksa ders dışı (ödev) olarak mı uygulanmalı?

Öğretmen adayları ile yapılan görüşmede öğretmen adaylarının “Öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinlikleri Sosyal Bilgiler dersinde ders içi etkinlik olarak mı yoksa ders dışı (ödev) olarak mı uygulanmalı?” sorusuna verdikleri cevaplar analiz edilerek elde edilen bulgular tablo 7’de verilmiştir. . Tablo 7’ye göre 39 öğretmen adayı öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin ders dışı (ödev) bir etkinlik olarak yapılmasını ifade ederken 13 öğretmen adayı öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin ders içi bir etkinlik olarak yapılmasını ifade etmiştir.

Tablo 7: Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Kullanımı

Tema	Kod	F
Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Kullanımı	Ders Dışı (ödev) Etkinlik	39
	Ders İçi Etkinlik	13

Ö1: Bu etkinlikler bence ders dışı olarak kullanılmalı diye düşünüyorum. Örneğin ev ödevi olarak verilebilir. Sınıf içirinde uygulamak zor olacağından ödev olarak verilmeli.

Ö2: Yazma etkinlikleri ders içi bir uygulama olmalıdır. Çünkü öğrenciye bu etkinlik ders içerisinde yaptırılırsa kontrolü daha kolay olacaktır.

8. Öğretmenlik mesleğiniz boyunca öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinliklerini kullanmayı düşünüyor musunuz?

Öğretmen adayları ile yapılan görüşmede öğretmen adaylarının “Öğretmenlik mesleğiniz boyunca öğrenme amaçlı yazma (ÖAY) etkinliklerini kullanmayı düşünüyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplar analiz edilerek elde edilen bulgular tablo 8’de verilmiştir. . Tablo 8’e göre sosyal bilgiler öğretmenliği öğretmen adaylarının tamamı öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini öğretmenlik mesleği boyunca kullanmayı düşündüklerini belirtmişlerdir.

Tablo 8: Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Öğretmenlik Mesleğinde Kullanımı

Tema	Kod	F
Öğretmenlik Mesleğinde Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Kullanımı	Evet	52
	Hayır	0

Ö1: Öğretmenlik hayatımda öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini kullanacağımı düşünüyorum. Çünkü bu etkinlikler öğrencinin konuyu daha iyi öğrenmesine ve öğrenilen konunun pekiştirilmesine yardımcı oluyor. Ayrıca bu etkinlikleri uygulamak çok zevkli.

Ö2: Evet kullanmayı düşünüyorum. Bu etkinliklerin öğrencilere çok şey kazandıracağına inanıyorum. Öğrencilerimin yaparak kendilerini geliştireceklerini düşünüyorum.

Ö3: *Düşünüyorum. Öğrenci gelişiminin çok yönlü olmasını istiyorsak yazma etkinliklerini de yapmalıyız. Öğrenci yazarak düşüncelerini rahat ifade eder. Ayrıca yazma öğrencilerin yaratıcılığını geliştirir.*

4.SONUÇ

Araştırmada Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini bildikleri ancak bu etkinlikler ile ilgili bir uygulama yapmadıkları sonucuna varılmıştır. Öğretmen adayları öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin kalıcı öğrenmeye katkı sağladığını ve sınıfta öğrenilen konunun yazma etkinlikleri ile pekiştirildiğini ifade etmişlerdir. Buradan yola çıkarak yazma etkinliklerinin bilgiyi kalıcı hale getirdiğini ve öğrenilen bilginin pekiştirilmesinde önemli bir araç olduğu söylenilebilir. Ulaşılan bu sonuç Koçak & Seven (2016)¹⁷, Bozat (2014)¹⁸ ve Duymaz (2011)¹⁹,ın öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri ile yapmış olduğu çalışmaların sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğu yazma etkinliklerini sosyal bilgiler derslerinde gerekli görmüşlerdir. Öğretmen adaylarının tamamı lisans eğitimi süreci içerisinde öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini uygulamadıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum öğretmen adaylarının eğitimi esnasında bu tür yazma etkinliklerinin yapılmadığını göstermektedir.

Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin olumlu yönleri hakkında öğretmen adayları kalıcı öğrenme, pekiştirme, araştırma yapma, aktif katılım ve dili etkili kullanma gibi olumlu yönlere vurgu yapmışlardır. Öğretmen adaylarının ifadelerinden yola çıkarak öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin öğrenmenin kalıcılığı açısından önemli olduğu söylenebilir. Ayrıca bu tür yazma etkinlikleri öğrenilen konuyu pekiştirmede etkili bir araç olarak kullanılabilir. Öğrencilerin yazma işlemi esnasında aynı zamanda araştırma yapma becerilerinin gelişmesinin yanı sıra yazarken dil ve dilbilgisi kurallarını etkin bir şekilde kullandığı sonucuna varılabilir.

Yazma etkinliklerinin olumsuz yönleri olarak ise öğretmen adayları zaman, sıkıcılık, yazmanın amacından sapması, konuya uygunluk, yanlış yazma ve yazmanın uygulama zorluğu gibi olumsuz yönlerini belirtmişlerdir. Araştırmanın bu sonucu Avcı & Akçay (2013)²⁰,ın yapmış olduğu yazma etkinliği çalışması ile benzerlik göstermektedir. Burada dikkati çeken olumsuz durum zamandır. Çünkü yazma etkinliklerini sınıf içerisinde uygulamak oldukça zor ve zaman alıcı bir süreçtir. Bu durumda ders müfredatının aksamasına neden olabilir. Ayrıca kalabalık sınıflarda yazma uygulaması yapmak oldukça zor bir durum olduğundan bu etkinliklerin ders dışı (ödev) olarak öğrenciye verilmesinin daha uygun olacağı söylenebilir. Öğretmen adayları tamamı öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini öğretmenlik meslekleri boyunca kullanmayı düşünmektedirler.

¹⁷ Gülşen Koçak ve Sabriye Seven, "Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinlikleri Hakkındaki Görüşleri: Tek Boyutta Hareket Örneği", Ekev Akademi Dergisi, 65, 2016, 253-268.

¹⁸ Ömer Bozat, 5. Sınıf Yaşamımızdaki Elektrik Ünitesinde Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinden Mektubun Başarıya Etkisi, (Danışman: Doç. Dr. Ali Yıldız), Erzurum Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, 2014.

¹⁹ Nuray Duymaz, Hücre Konusunun Öğrenilmesinde Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Kullanımı ve Analoji Üretme, (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Melike Özer Keskin), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, 2011.

²⁰ Avcı, D. E. ve Akçay, T. s.61.

KAYNAKLAR

- Akçay, H. Özyurt, B. B. ve Akçay, B. B. (2014). "Çoklu Yazma Etkinliklerinin Fen ve Teknoloji Dersi Öğretiminde Kullanılmasının Öğrenci Başarısı ve Kavram Öğrenmeye Yetkisi." *Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:9, S:2, 15-31.
- Bahadır, E. (2011). "İlköğretim 8. Sınıf "Maddenin Halleri Ve Isı Ünitesi'nin Öğretiminde İşbirlikli Öğrenme Temelli Bilimsel Mektupların Kullanılmasının Öğrencilerin Tutum, Başarı Ve Bilimsel-Okuryazarlıklarına Etkisinin İncelenmesi". Erzincan, Erzincan Üniversitesi. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi.
- Bozat, Ö. (2014). "5. Sınıf Yaşamımızdaki Elektrik Ünitesinde Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinden Mektubun Başarıya Etkisi." (Danışman: Doç. Dr. Ali Yıldız), Erzurum Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi.
- Çalık, T. ve Sezgin, F. (2005). "Küreselleşme, Bilgi Toplumu ve Eğitim." *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(1), 55-66.
- Çalışkan, H. (2008). "Eğitimcilerin Araştırmaya Dayalı Öğrenme Yaklaşımıyla İlgili Algıları." *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 153-170.
- Dilaver, H. H. ve Tay, B. (2011). "Sosyal Bilgilerde Yapılandırıcılık." Tay, B. ve Öcal, A. (edt.), *Özel Öğretim Yöntemleriyle Sosyal Bilgiler Öğretimi*, 100-125, Ankara, Pegem A Yayıncılık.
- Duymaz, N. (2011). "Hücre Konusunun Öğrenilmesinde Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Kullanımı Ve Analoji Üretme", Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Erduran Avcı, D. ve Akçay, T. (2013). "Fen ve Teknoloji Dersinde Yazma Etkinlikleri Üzerine Öğretmen Görüşleri." *Türk Fen Eğitim Dergisi*, Yıl: 10, S: 2, 48-65.
- Günel, M. (2009). "Bilişsel Süreç ve İlk Öğretim Bilim Eğitiminde Öğrenme Aracı Olarak Yazma". İlköğretim Online, Online: <http://ilkogretim-online.org.tr>, 8 (1), 200-21. Erişim Tarihi: 24.02.2018.
- Karaçağıl, C. ve Kiriş Avaroğulları, A. (2017). "Sosyal Bilgiler derslerinde öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri kullanımının öğrenci akademik başarısına etkisi". *International Journal of Innovative Research in Education*, 4(2), 54-59.
- Koçak, G. ve Seven, S. (2016). "Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinlikleri Hakkındaki Görüşleri: Tek Boyutta Hareket Örneği" *Ekev Akademi Dergisi*, Yıl: 20, S: 65, 253-268.
- Şahin, Ç. (2013) "Verilerin Analizi", R. Kınal, (Edt), *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Ankara, s. 191.
- Uzoğlu, M. (2010). "Öğrenme Amaçlı Yazma Aktivitelerinin Kullanımının İlköğretim Seviyesinde Kuvvet ve Madde Ünitesini Öğrenmeye Etkisinin Araştırılması", Erzurum, Atatürk Üniversitesi. Yayınlanmış Doktora Tezi.
- Yazıcı, H. ve Koca, M. K. (2011). "Sosyal Bilgiler Öğretim Programı." Tay, B. ve Öcal, A. (edt.), *Özel Öğretim Yöntemleriyle Sosyal Bilgiler Öğretimi*, 20-39, Ankara, Pegem A Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (1999). "Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Teknikleri." Ankara, Seçkin Yayınevi.